

Obsah

OBSAH	1
1 ÚVOD	7
2 CHARAKTERISTIKA VÝVOJOVÉHO NÁSTROJE DELPHI	9
2.1 KATEGORIZACE VÝVOJOVÝCH NÁSTROJŮ.....	9
2.2 NEJDŮLEŽITĚJŠÍ RYSY DELPHI.....	10
2.2.1 <i>Přehled verzí</i>	12
2.2.2 <i>Přehled distribučních balení</i>	12
2.2.3 <i>Nové rysy Delphi 5</i>	13
3 POPIS INTEGROVANÉHO VÝVOJOVÉHO PROSTŘEDÍ	15
3.1 OVLÁDÁNÍ IDE.....	15
3.1.1 <i>Hlavní menu</i>	15
3.1.2 <i>Ovládání Delphi pomocí nástrojových lišt (toolbars)</i>	17
3.2 VYTVÁŘENÍ APLIKACE V DELPHI.....	18
3.2.1 <i>Soubory v Delphi</i>	18
3.2.2 <i>Vytvoření nového projektu</i>	18
3.2.3 <i>Připojení formuláře do projektu</i>	21
3.2.4 <i>Připojení komponent do formuláře</i>	21
3.2.5 <i>Nastavení vlastností komponent</i>	21
3.2.6 <i>Připojení handlerů událostí</i>	22
3.2.7 <i>Překlad, ladění a spuštění aplikace</i>	22
3.3 PRVNÍ APLIKACE.....	23
3.4 PROHLÍŽENÍ A EDITACE KÓDU.....	26
3.5 TO- DO SEZNAM.....	27
3.6 NÁPOVĚDA.....	28
3.7 VYTVÁŘENÍ ŠABLON KÓDU.....	29
3.8 ŠABLONY KOMPONENT.....	29
3.9 KOMPLETACE TRÍD.....	29
4 NEJDŮLEŽITĚJŠÍ RYSY JAZYKA OBJECT PASCAL	31
4.1 CHARAKTERISTIKA JAZYKA OBJECT PASCAL.....	31
4.2 PROGRAMY A JEDNOTKY.....	31
4.2.1 <i>Struktura jednotky</i>	31
4.3 DEKLARACE A PŘÍKAZY.....	32
4.3.1 <i>Deklarace</i>	32
4.3.2 <i>Příkazy</i>	33
4.4 DATOVÉ TYPY.....	34
4.4.1 <i>Typ integer</i>	35
4.4.2 <i>Znakové typy</i>	35
4.4.3 <i>Typ Boolean</i>	35
4.4.4 <i>Typ real</i>	35
4.4.5 <i>Řetězcové typy</i>	36
4.4.6 <i>Výčetový typ</i>	37
4.4.7 <i>Množina</i>	37

4.4.8	Typ Variant	37
4.4.9	Dynamická pole	38
4.4.10	Otevřená pole s variantním typem prvků	38
4.5	PROCEDURY A FUNKCE	38
4.5.1	Rozšířená deklarace funkce	38
4.5.2	Přetěžování funkcí	39
4.5.3	Implicitní parametry	39
4.6	TŘÍDY A OBJEKTY	39
4.6.1	Základy terminologie OOP	39
4.6.2	Deklarace class	40
4.6.3	Vytvoření objektu	41
4.6.4	Přístup k položkám	42
4.6.5	Virtuální a dynamické metody	42
4.6.6	Abstraktní metody	43
4.6.7	Operátory IS a AS	43
4.7	ŘÍZENÍ VÝJIMEK	44
4.8	PŘÍKLAD ZAMĚSTNANCI	46
4.8.1	Definice předka - třídy <i>TOsoba</i>	46
4.8.2	Vytvoření potomků třídy <i>TOsoba</i>	48
4.8.3	Použití tříd	50
4.9	JAZYKOVÉ KONSTRUKCE PRO PROGRAMOVÁNÍ KOMPONENT VCL	50
4.9.1	Definování vlastností	50
4.9.2	Události	51
4.9.3	Reference na třídu	51
4.9.4	Metody třídy	52
4.9.5	Deklarace třídy <i>TObject</i>	53
4.10	KONVENCE PRO PROGRAMOVÁNÍ V DELPHI	53
4.10.1	Prefíxy proměnných a konstant	54
4.10.2	Prefíxy objektů	54
4.10.3	Pravidla pro komentáře v kódu	55
4.10.4	Konvence formátu pro kód Delphi	55
5	KNIHOVNA KOMPONENT VCL	59
5.1	OBJEKTY V DELPHI	59
5.2	JMÉNO KOMPONENTY	60
5.3	VIDITELNOST OBJEKTU	61
5.4	POUŽITÍ OBJEKTOVÝCH PROMĚNNÝCH	62
5.5	OBECNÉ VLASTNOSTI KOMPONENT	62
5.6	TEXTOVÉ KOMPONENTY	63
5.7	SPECIÁLNÍ OVLÁDACÍ PRVKY	64
5.8	TLAČÍTKA	65
5.9	SEZNAMY	66
5.10	SKUPINOVÉ KOMPONENTY	66
5.11	VIZUÁLNÍ ODEZVA	67
5.12	TABULKY	68
5.13	GRAFIKA	68
6	PODPORA ZNOVUPOUŽITELNOSTI	71
6.1	RÁMCE (FRAMES)	71
6.1.1	Příklad vytvoření a použití rámce	71

6.2	OBJECT REPOSITORY	73
6.2.1	Postup připojení formuláře z Object Repository do projektu	74
6.2.2	Příklad uložení formuláře do Object Repository.....	74
7	NÁVRH UŽIVATELSKÉHO ROZHRAŇÍ	77
7.1	ZÁSADY NÁVRHU UŽIVATELSKÉHO ROZHRAŇÍ	77
7.1.1	Umístění řídicích prvků	77
7.1.2	Seskupení prvků	77
7.1.3	Konzistence prvků uživatelského rozhraní	77
7.1.4	Vizuální prezentace funkcí.....	77
7.1.5	Použití volného místa	78
7.1.6	Jednoduchost návrhu.....	78
7.1.7	Barvy.....	78
7.1.8	Obrázky a ikony.....	78
7.1.9	Výběr fontů	79
7.1.10	Návrh UI s ohledem na použitelnost	79
7.1.11	Zásady návrhu UI pod Windows	79
7.1.12	Návrh reakce na chyby a ošetření chybových stavů.....	79
7.2	DRUHY APLIKACÍ A FORMULÁŘŮ	80
7.2.1	Vytváření formulářů v paměti.....	80
7.2.2	Modální a nemodální formuláře.....	81
7.3	DIALOGOVÁ OKNA.....	81
7.3.1	Použití procedury ShowMessage.....	82
7.3.2	Funkce MessageDlg	82
7.3.3	Funkce InputBox a InputQuery	83
7.3.4	Příklad použití standardních dialogových oken.....	83
7.4	PRVKY PROFESIONÁLNÍHO UI A JEJICH POUŽITÍ V DELPHI	85
7.4.1	Menu	85
7.4.2	Další vlastnosti položek menu	85
7.4.3	Menu s obrázky.....	86
7.4.4	Přřazení kódu k položkám menu	86
7.4.5	Použití menu templates.....	86
7.5	NÁSTROJOVÉ LIŠTY	86
7.6	AKCE.....	88
7.7	PRÁCE S OVLÁDACÍMI PRVKY	88
7.7.1	Táhni a pusť (Drag- and- drop)	88
8	PRÁCE S ŘETĚZCI, SOUBORY A KONFIGURAČNÍMI ÚDAJI.....	91
8.1	PRÁCE SE SEZNAMY ŘETĚZCŮ	91
8.1.1	Natažení a uložení řetězců.....	91
8.1.2	Vytvoření nového seznamu řetězců.....	91
8.1.3	Manipulace s řetězci v seznamu	93
8.2	PRÁCE SE SOUBORY	94
8.2.1	Zrušení souboru.....	95
8.2.2	Nalezení souboru.....	95
8.2.3	Změna atributů souboru	96
8.2.4	Přejmenování souboru.....	97
8.2.5	Datum a čas u souborů.....	97
8.2.6	Kopírování souboru.....	97
8.3	PRÁCE S FILE STREAMY	97

8.3.1	Vytvoření a otevření souboru.....	97
8.3.2	Používání handle souboru.....	98
8.3.3	Čtení a zápis do souboru.....	98
8.3.4	Čtení a zápis řetězců.....	99
8.3.5	Prohledávání souboru.....	99
8.3.6	Pozice v souboru a velikost.....	99
8.3.7	Kopírování.....	99
8.4	PRÁCE S KONFIGURAČNÍMI ÚDAJI.....	100
9	ZPRACOVÁNÍ VÝSTUPNÍCH SESTAV.....	101
9.1	JEDNOTKA PRINTERS.....	101
9.2	QUICKREPORT.....	102
9.2.1	Komponenta TQuickRep.....	102
9.2.2	Komponenta TQRBand.....	102
9.2.3	Vizuální ovládací prvky QuickReports.....	104
9.2.4	Vytváření sestav typu master/detail, komponenta TQRSubDetail.....	105
9.2.5	Způsoby vytváření výstupních sestav.....	105
10	TVORBA NÁPOVĚDY.....	107
10.1	SKRYTÁ NÁPOVĚDA.....	107
10.2	STAVOVÁ ŘÁDKA.....	107
10.3	SOUBOR NÁPOVĚDY.....	108
10.4	KONTEXTOVÁ NÁPOVĚDA.....	108
10.5	VYTVÁŘENÍ SOUBORU NÁPOVĚDY.....	108
10.5.1	Nástroje pro vytváření nápovědy.....	108
10.5.2	Soubor témat.....	108
10.5.3	Kompilace souboru nápovědy.....	109
10.5.4	Připojení kontextové nápovědy do aplikace v Delphi.....	109
11	TVORBA DATABÁZOVÝCH APLIKACÍ.....	111
11.1	PŘÍSTUP K DATŮM Z APLIKACE DELPHI.....	112
11.2	KOMPONENTY NA STRÁNCE DATA CONTROLS.....	113
11.2.1	Komponenty pro zobrazení jedné řádky.....	113
11.2.2	Listboxy a comboboxy.....	114
11.2.3	Zobrazení více řádek.....	115
11.2.4	Zobrazení více řádek i polí jedné řádky na jednom formuláři.....	116
11.2.5	Analýzy dat.....	116
11.3	DATOVÝ MODUL.....	116
11.3.1	Vytvoření nového datového modulu.....	117
11.3.2	Použití datového modulu z Object Repository.....	117
11.4	DALŠÍ KOMPONENTY NA STRÁNCE DATA ACCESS.....	117
11.4.1	Komponenta Database:.....	118
11.4.2	Komponenta Session.....	118
11.5	EDITOR POLÍ (FIELDS EDITOR).....	119
11.6	VYTVOŘENÍ NOVÉ DATABÁZOVÉ TABULKY V PROSTŘEDÍ DELPHI.....	119
11.6.1	Vytvoření nové tabulky při návrhu aplikace.....	119
11.6.2	Vytvoření nové tabulky v kódu aplikace Delphi.....	120
11.7	KOMPONENTY DATASET.....	120
11.7.1	Otevření datasetu.....	120
11.7.2	Uzavření datasetu.....	120
11.7.3	Zjištění a nastavení stavu datasetu.....	121

11.7.4	Navigace v datasetu.....	122
11.7.5	Vyhledání záznamu v datasetu.....	122
11.7.6	Návrat na danou pozici v datasetu.....	123
11.7.7	Filtrování datasetu.....	123
11.7.8	Modifikace dat v datasetu.....	123
11.7.9	Komponenta Query.....	124
11.8	PŘÍKLAD VYTVOŘENÍ APLIKACE S POUŽITÍM KOMPONENTY TABLE.....	126
11.8.1	Zobrazení jednoho záznamu na formuláři.....	128
11.8.2	Operace na datasetu.....	128
11.9	PŘÍKLAD APLIKACE S POUŽITÍM VYPOČÍTANÉHO POLE.....	129
11.10	VYTVOŘENÍ APLIKACE S VYUŽITÍM KOMPONENTY QUERY.....	130
11.10.1	Dynamický SQL dotaz.....	131
11.11	POUŽITÍ KOMPONENTY DBLOOKUPLISTBOX.....	133
11.12	VYTVOŘENÍ LOOKUP POLE.....	135
12	POUŽITÍ KOMPONENT ADO.....	137
12.1	PŘIPOJENÍ K DATŮM.....	137
12.1.1	Definování DSN.....	137
12.1.2	Definování Data Link File.....	138
12.2	APLIKACE ADRESÁŘ.....	138
13	VYTVÁŘENÍ KOMPONENT VCL.....	141
13.1	VYTVOŘENÍ KOMPONENTY.....	142
13.2	TESTOVÁNÍ NENAINSTALOVANÉ KOMPONENTY.....	143
13.3	VLASTNOSTI.....	144
13.3.1	Typy vlastností.....	144
13.3.2	Publishing zděděných vlastností.....	145
13.3.3	Definování vlastností.....	145
13.3.4	Přístup k datům vlastnosti.....	145
13.4	UDÁLOSTI.....	146
13.5	METODY.....	147
13.6	BITMAPA PRO KOMPONENTU.....	147
13.7	UKLÁDÁNÍ VLASTNOSTÍ.....	148
13.8	VYTVOŘENÍ NOVÉ KOMPONENTY MODIFIKACÍ EXISTUJÍCÍ KOMPONENTY.....	148
13.9	ABOUT BOX JAKO KOMPONENTA.....	150
13.10	KOMPONENTA MOVINGPANEL PRO POUŽITÍ NA INTERNETU.....	153
14	VYTVÁŘENÍ ACTIVEX KOMPONENT.....	157
14.1	ZÁKLADY TECHNOLOGIE COM.....	157
14.1.1	Rozhraní COM.....	157
14.1.2	Vytvoření komponentového objektu COM.....	158
14.2	VYTVÁŘENÍ ACTIVEX PRVKŮ V DELPHI.....	158
14.2.1	Rámec Delphi ActiveX - DAX.....	159
14.2.2	Typové knihovny.....	160
14.2.3	Editor typové knihovny.....	160
14.3	PŘÍKLAD VYTVOŘENÍ OVLÁDACÍHO PRVKU ACTIVEX.....	161
15	OLE SERVERY PRO APLIKACE MS OFFICE.....	175
15.1	PŘÍKLAD POUŽITÍ KOMPONENT MS WORD.....	175
16	KOMPONENTY PRO INTERNET.....	179

16.1	PŘEHLED INTERNETOVÝCH KOMPONENT V DELPHI.....	179
16.2	PŘÍKLAD NA POUŽITÍ KOMPONENTY WEBBROWSER	180
17	UKÁZKOVÝ PROGRAMOVÝ SYSTÉM EVIDENCE KURZŮ.....	185
17.1	ZADÁNÍ.....	185
17.2	POZNÁMKY K NÁVRHU A IMPLEMENTACI.....	188
17.2.1	<i>Realizace společných částí.....</i>	<i>188</i>
17.2.2	<i>Ediční modul.....</i>	<i>189</i>
17.2.3	<i>Prohlížeč modul.....</i>	<i>190</i>
	PŘÍLOHA 1 - KOMPLETNÍ ZDROJOVÝ KÓD PRVKU	
	MOVINGPANELXCONTROL Z KAPITOLY 14.....	193
	SEZNAM POJMŮ A ZKRATEK	201
	LITERATURA.....	209